

Årsberetning 2025

VISIONER OG FOKUSERET INDSATS

Kristelig Handicapforening arbejder i spændingsfeltet mellem tro og udviklingshandicap med en klar mission: at støtte den enkeltes tro på Bibelens Gud og fællesskabet omkring ham. Vores arbejde bygger på det kristne budskab og menneskesyn – at hvert menneske er elsket af en kærlig Gud og har uendelig værdi.

Med denne vision som vores fundament aflægger bestyrelsen hvert år sin beretning. Det gør vi også i år, hvor vi står over for en række markante udfordringer, der præger handicapområdet og dermed også Kristelig Handicapforenings indsats. I bestyrelsen har vi analyseret de tendenser, der påvirker vores arbejde nu, og som med stor sandsynlighed vil få endnu større betydning i de kommende år.

Derfor har årets beretning et mere fremadskuende perspektiv end vanligt. Vi ser ikke kun på status og resultater fra det forgangne år, men retter i høj grad blikket mod de strategiske valg, vi som forening må træffe for at sikre, at vi fortsat kan virke i overensstemmelse med vores vision – også i en tid med øgede udfordringer og forandringer.

Og selv om der er nok af udfordringer, håber jeg, at beretningen i sidste ende vil emme af håb og fremtidstro.

Fortsatte besparelser på handicapområdet

Kommunernes budgetter er pressede, og udgifterne til det specialiserede område har været stødt stigende gennem mange år. Det er ikke nogen nyhed!

Tilbud som bosteder, aflastning og specialiseret støtte bliver stadig dyrere at finansiere. I maj 2024 vedtog regeringen sammen med en række partier en ny rammeaftale for handicapområdet. Aftalen har fokus på besparelser og økonomistyring, og den politiske diskurs bliver let, at mennesker med handicap reelt er en byrde for samfundet.

Der er mange positive elementer i aftalen, som også sigter efter fjerne bureaukrati og fjerne unødige administration, men på trods af mange positive formuleringer, er det svært at se forbi, at den grundlæggende fremstiller sårbare mennesker, som en byrde og dermed også som en trussel for velfærdssamfundet.

De stigende udgifter på handicapområdet skyldes en række sammenhængende faktorer. Her vil jeg nævne to faktorer:

For det første spiller lønudviklingen i Danmark en afgørende rolle. Tilbud som bosteder og specialiseret støtte bliver stadig mere omkostningstunge, for udgiften til løn stiger uden at kommunernes betaling reguleres tilsvarende. Det er altså i høj grad op til bostederne at lukke det økonomiske hul ved at finde besparelser i egne budgetter.

For det andet vil Danmarks øgede udgifter til forsvaret, som følge af internationale forpligtelser og den globale situation, lægge yderligere pres på de offentlige budgetter. Som samfund står vi over for behårede prioriteringer, hvor realpolitiske overvejelser vinder over de værdipolitiske.

Vi står altså over for en uværdig kamp om velfærdssamfundets ressourcer, og ingen af os må tage for let på denne opgave med at fastholde den løbende finansiering af vores botilbud.

Private aktører under pres

Kommunernes kritiske fokus på de stigende udgifter til private botilbud har gennem flere år skabt økonomiske udfordringer. I praksis prioriterer mange kommuner deres egne tilbud og arbejder målrettet på at begrænse mulighederne for private aktører. Derfor må antallet af private tilbud forventes at falde i de kommende år.

Samtidig trues de private tilbud af nye takstberegninger, der ikke anerkender de særlige udgifter, som private aktører har, men som kommunale tilbud ikke medregner. Det skaber en ulige konkurrencesituation, hvor priserne ikke er gennemsigtige eller sammenlignelige. Dette kan få alvorlige konsekvenser for borgerens frie valg.

KH står heldigvis stærkt, da bofællesskaberne i årevis har leveret ydelser af høj kvalitet til en konkurrencedygtig pris. Vi oplever også mange steder et godt og tillidsvækkende samarbejde med kommunerne. Som selvejende og ikke-profitdrevne institutioner har vi et stærkt værdigrundlag, hvor bestyrelser og medarbejdere arbejder for at sikre de bedst mulige rammer for beboernes livskvalitet.

Mangel på politisk fokus

Det kan virke paradoksalt at tale om mangel på politisk fokus, når regeringen sammen med en række partier netop har fremlagt en omfattende rammeaftale på området. Men det skal forstås rigtigt.

For ja, der er masser af fokus på de økonomiske udfordringer. Til gengæld går det generelt den forkerte vej på mange andre områder. I 2024 fik Danmark derfor også skarp kritik af FN for ikke at leve op til FN's handicapkonvention på en række områder. Og det var bemærkelsesværdigt, hvor vanskeligt de danske repræsentanter havde ved at svare på de spørgsmål, de blev stillet under samtalen med FN's handicapkomité. De havde ganske enkelt ikke noget substantielt at byde ind med, og de virkede heller ikke specielt optaget af at finde de nødvendige svar.

KH har begrænsede ressourcer i forhold til at råbe politikerne op på nationalt plan. Derfor har vi fokus på at støtte op om organisationer som LEV og Selveje Danmark, som har bedre adgang til det politiske system og flere ressourcer til opgaven. Det er vigtigt, at vi forsat har en nær relation til disse organisationer og har mulighed for at bidrage med Kristelig Handicapforenings værdier ind i aktuelle drøftelser. Kendskab og netværk giver et troværdigt venskab, hvilket betyder at vores stemme bliver hørt, både politisk og administrativt.

Vi bidrager også selv til den samfundsmæssige debat gennem debatindlæg i pressen. I den forbindelse vil vi særligt vægte etiske og trosmæssige spørgsmål, fordi de er fundamentale for vores forståelse af menneskets værdighed og rettigheder. Vi ønsker at sætte fokus på, hvordan tro og etik kan bidrage til et samfund, hvor alle – uanset handicap – bliver mødt med respekt, omsorg og lige muligheder.

Kvalitetssikring

Fra myndighedernes side bliver der lagt stor vægt på den faglige baggrund hos medarbejdere og på systematisk dokumentation af kvaliteten i tilbuddene. Dette indebærer, at socialtilsynet stiller tydelige krav til både kvalitet og dokumentation for at sikre, at borgerne får den nødvendige støtte. I udgangspunktet er det positivt! Det er i vores beboeres interesse, at fagligheden er høj, og den faglige kvalitet er heldigvis også høj.

Samtidig er der ingen tvivl om, at det stiller øgede krav til bofællesskabernes bestyrelser og ansatte, som skal bruge tid på kvalitetsvurderinger. Bestyrelserne skal også være klædt på til at kunne vurdere botilbuddets kvalitet i lyset af de kriterier, som socialtilsynets kvalitetsmodel stiller op.

Fra Kristelig Handicapforenings side vil vi foreslå, at der bliver udviklet et introduktionskursus for nye bestyrelsesmedlemmer, som kan gennemføres online. Bestyrelsesmedlemmerne kan blive introduceret til kvalitetskravene og få et rids over, hvad bestyrelsesopgaven er i en selvejende institution.

Velfærdsteknologi

Vi ser ganske givet ind i en fremtid, hvor flere velfærdsteknologiske løsninger bliver brugt i den specialpædagogiske indsats på handicapområdet. I udgangspunktet er vi på ingen måder imod teknologiske løsninger. Historisk set har teknologi været helt afgørende i forhold til at øge livskvaliteten hos mange mennesker. Det gælder ikke mindst på handicapområdet.

Derfor vil vi også opfordre alle vores medlemmer til at overveje, hvordan teknologiske løsninger kan blive en hjælp i hverdagen. Og vi må som forening være optaget af at overveje, hvordan vi kan tænke teknologien ind i vores hverdag.

Udviklingen inden for velfærdsteknologi rejser imidlertid væsentlige etiske spørgsmål. Balancen mellem effektivitet og menneskelighed skal sikres, så borgerens rettigheder og værdighed ikke kompromitteres. Derfor vil vi foreslå, at vi på tværs af foreningen udarbejder en politik for området, som balancerer de forskellige hensyn op mod hinanden.

Rekruttering

Den vigtigste opgave for enhver bestyrelse og ledelse er at rekruttere de rigtige medarbejdere. Og det er ikke altid nogen let opgave. Mangel på ledere og faglært personale, som kan identificere sig med KH's værdigrundlag, og som samtidig besidder de rette faglige kompetencer, er en voksende udfordring. Det gælder særligt for bofællesskaber i udkantsområder væk fra de store bycentre, eller hvor det kirkelige foreningsliv med tiden er blevet gevaldigt udtyndet.

Den stigende kompleksitet af arbejdsopgaverne og de højere kvalifikationskrav har gjort det sværere at tiltrække kvalificerede kandidater til lederstillinger. Dette er en bekymrende udvikling, som kræver vores opmærksomhed og handling for at sikre en stærk ledelse i fremtiden.

For at imødekomme denne udfordring vil vi fra KH's side gerne tage initiativ til, at der bliver udviklet en fælles strategi og handlingsplan, som kan gå på tværs af foreningen. Vi må se det som en fælles udfordring, at flere bofællesskaber i stigende grad har problemer med at rekruttere nok personale.

Samarbejdet med pårørende

De øgede krav fra beboere og pårørende om mere individualiserede og fleksible tilbud stiller større krav til samarbejdet mellem bosted og pårørende. Et velfungerende samarbejde er ikke blot en fordel – det er afgørende for beboernes trivsel og udvikling. Samtidig oplever personalet en bedre arbejdssituation, når der er en god dialog og et konstruktivt samarbejde med de pårørende.

I Kristelig Handicapforening har vi altid vægtet samarbejdet med pårørende højt, og vi ved, at det spiller en central rolle i hverdagen på de enkelte bosteder. Alligevel vil vi understrege vigtigheden af, at inddrage de pårørende, når det er muligt. For særligt i en tid, hvor vi står over for svære ressourcemæssige prioriteringer, er det afgørende, at pårørende inddrages og bliver taget alvorligt.

Hvis der endnu ikke findes en formaliseret politik for pårørendesamarbejde, kan det være et vigtigt skridt at tage – både for beboernes skyld og for at sikre et stærkt og tillidsfuldt samarbejde mellem alle parter.

Forkyndelse og undervisning

Når økonomien er under pres, er der risiko for, at forkyndelse og undervisning nedprioriteres, selvom de er centrale i Kristelig Handicapforenings mission. Særligt i bofællesskaberne skal personaleressourcer prioriteres med omhu.

Heldigvis fastholder bofællesskaberne denne værdi, og vi vil fortsat støtte dette vigtige arbejde. Kristelig Handicapforening driver et forkyndelsesnetværk, der udvikler en enkel og troværdig forkyndelse og inspirerer til et stærkere åndeligt fællesskab. Noget af dette findes allerede på vores hjemmeside. Vi glæder os desuden til efteråret, hvor Merete Bandaks nye andagtsbog udkommer.

Vi ønsker også at støtte børn, hjemmeboende medlemmer og kirkelige fællesskaber, som har brug for materialer og vejledning i at være kirke for alle.

I foråret 2024 afholdt vi en temadag om autisme og fællesskab i samarbejde med Menighedsfakultetet. Dagen samlede bred kirkelig opbakning og bekræftede, at emnet kræver fortsat fokus.

Forældrenetværket Autisme og tro fortsætter i Vest- og Østdanmark. Her er der peget på behovet for et tilbud til unge med særlige behov, der ikke kan visiteres til kommunal støtte, men stadig har brug for en hjælpende hånd. Derfor ser vi med forventning frem til sommeren, hvor et kollektivlignende fællesskab med støtte fra sociale viceværter etableres. Flere unge har allerede vist interesse og bidraget med værdifulde perspektiver.

Udvikling i Kristelig Handicapforening

For nylig blev jeg stillet det meget relevante spørgsmål: Er der sket en reel vækst i Kristelig Handicapforening i de seneste elleve år, hvor jeg har været en del af bestyrelsen?

Ser vi på tallene, er svaret tydeligt. For ti år siden havde Kristelig Handicapforenings bofællesskaber 137 beboere – i dag er tallet 185, en vækst på ca. 35 %. Denne udvikling skyldes både, at Heragården er kommet til, og at flere af vores eksisterende bofællesskaber har udvidet deres kapacitet. Disse fremskridt er først og fremmest resultatet af lokale initiativer, hvor landsforeningens rolle primært har været at støtte med økonomisk hjælp og vejledning. Vi kan derfor ikke tage æren for udviklingen, men vi glæder os over den – og ser med forventning på de kommende år, hvor væksten ser ud til at fortsætte.

Vi skylder de mange lokale bestyrelsesmedlemmer og ansatte stor tak for denne meget positive udvikling. Den øgede kapacitet betyder, at flere mennesker med særlige behov har fået mulighed for at bo i et trygt hjem, hvor menneskelige, åndelige og faglige værdier går hånd i hånd. Samtidig har vi stadig en lang venteliste af mennesker, der drømmer om at bo i et af vores botilbud.

Derfor er det glædeligt, at planerne om endnu et bofællesskab i Storkøbenhavn nu tager form. En ny lokalplan er sendt i offentlig høring, hvilket bringer projektet et skridt videre. Der er dog stadig en del udfordringer – ikke mindst på finansieringssiden – før målet kan realiseres.

Flere ønsker at bo i et KH-hjem, men manglende kapacitet forhindrer det. Vi har derfor brug for flere pladser, flere botilbud og flere medlemmer – både som bofællesskaber og personligt – så vi kan hjælpe flere og styrke vores gennemslagskraft.

Samtidig er det vigtigt at huske, at vækst aldrig kan være et mål i sig selv. Store bofællesskaber giver ikke nødvendigvis bedre trivsel, og vi må sikre, at ethvert nyt tiltag bevarer den hjemlige atmosfære og de nære relationer, som er kernen i et trygt og meningsfuldt fællesskab.

Interesseorganisation

Som følge af de mange udviklingstendenser er der behov for at revidere og tilpasse rammeaftalen, så den bedre afspejler nutidens udfordringer og behov. Rammeaftalen er en hensigtserklæring som beskriver samarbejdet og forventninger mellem bofællesskaberne og foreningen. Vi har brug for hinanden og vil på bedste måde skabe rammer og samarbejde, der er til bedste for os alle.

Udgangspunktet for dette arbejde er medlemmernes behov og interesser. Derfor vil vi sørge for at, bofællesskabernes bestyrelser og ledere vil få rig mulighed for at komme med input. Målet er selvfølgelig at nå frem til en tekst, som alle helhjertet kan støtte op omkring. Teksten skal være så åben, at der er rig plads til lokale forskelle og prioriteringer. Jeg regner med, at vi kan fremlægge den endelige tekst, når vi samles til årsmødet i 2026.

Grund til håb og fremtidstro

Kristelig Handicapforening har gennem årene vist, at vi kan navigere i forandringer uden at miste vores kerneværdier. Vi er drevet af troen på en kærlig Gud, der ser og værdsætter hvert enkelt menneske, og vi tror på fællesskabets styrke – både i de små hverdagsøjeblikke og i de store beslutninger, der former vores fremtid.

Selvom vi står over for pres på handicapområdet, politiske prioriteringer og rekrutteringsudfordringer, har vi også stærke ressourcer at trække på: engagerede medarbejdere, dedikerede bestyrelser, trofaste medlemmer og ikke mindst en tydelig vision, der bærer os fremad. Vi ser en voksende interesse for vores arbejde, nye initiativer spirer frem, og troens betydning for mennesker med udviklingshandicap bliver stadig mere anerkendt.

Derfor møder vi fremtiden med håb. Vi vil fortsat kæmpe for værdige vilkår for mennesker med handicap, vi vil styrke vores fællesskaber, og vi vil arbejde for, at troen også i fremtiden kan være en naturlig del af livet for dem, vi er sat til at tjene.

Vi står ikke alene. Gud går foran, og sammen kan vi fortsætte med at gøre en forskel – for den enkelte, for fællesskabet i kirken og for samfundet.

Tak for indsatsen

En forening er aldrig stærkere end de mennesker, der engagerer sig i den. Derfor vil vi gerne rette en varm tak til alle, der bidrager til Kristelig Handicapforenings arbejde.

En særlig tak til Tove, Hanne og Miriam på landskontoret for deres store indsats i det daglige arbejde. Tak til bofællesskabernes ledere og personale, som med faglighed og omsorg skaber de bedst mulige rammer for beboerne. Tak til medlemmerne, som bakker op om foreningens arbejde og værdier. Og tak til bestyrelsen, som lægger mange timer i at sikre, at Kristelig Handicapforening fortsat udvikler sig i den rigtige retning.

Vi står sammen i en tid med både udfordringer og muligheder. Vores fællesskab og værdier er fundamentet, og vi ser frem til endnu et år, hvor vi sammen arbejder for at skabe de bedste vilkår for mennesker med særlige behov.

Thomas Bjerg Mikkelsen, marts 2025